

اهمیت اطعام و میهمانی از منظر روایات/ حدیث جالب امام صادق (ع)

اگر مقداری طعام فراهم آورم و برادران دینی خود را بر آن گرد آورم برای من محبوبتر از آن است که برده ای را آزاد کنم.

خبرگزاری مهر- حضرت علی (ع) می فرماید: اگر مقداری طعام فراهم آورم و برادران دینی خود را بر آن گرد آورم برای من محبوبتر از آن است که برده ای را آزاد کنم.

همه ما درک می کنیم که اجتماع دوستان در یک خانه و بر سر یک سفره بودن در برانگیختن روح دوستی و نزدیکی میان آنها از چه اهمیت فوق العاده ای برخوردار است. چنین جمعی از مجلس بر نمی گردند جز اینکه در بازگشت دلهاشان از محبت لبریز و نفوسشان سرشار از مودت نسبت به یکدیگر است و همگی ممنون دوستی هستند که آنها را مورد لطف قرار داده و مشمول فضل و احسان خود ساخته است و در نتیجه بر محبت و مودت خویش نسبت به او می افزایند؛ از این رو روایات بسیاری از ائمه اهل بیت (ع) در تشویق و ترغیب بر اطعام دوستان وارد شده تا منافع بسیار آن در دنیا و پاداش بزرگ آن در آخرت برای آنان باشد.

اطعام نیز نظیر هر مستحب دیگری در اسلام دو فایده دارد: دنیوی و اخروی. از نظر دنیوی، اطعام موجب صیقل دادن صفات والای انسانی همچون کرم، محبت و اخلاص است؛ همچنان که راهی است برای به دست آوردن دوستان و برادران بیشتر و عاملی است در استحکام پیوندهای اجتماعی.

اما اطعام از نظر اخروی ثواب بسیاری نزد خدا دارد و همین بس که یکی از انواع کفاره است که انسان به وسیله آن گناهانش را می شوید و خود را با آن پاک می کند. میهمان رزق خود را همراه می آورد و گناهان صاحب خانه را از بین می برد. امام صادق (ع) می فرماید: کسی که شیرینی یک لقمه را به مومنی بچشاند خداوند تلخی روز قیامت را از او دور سازد.

اطعام دادن بخشی از اعمال تربیتی است، زیرا شخص اطعام کننده در حقیقت دو چیز را انفاق می کند: اول مال، دوم تلاش؛ به همین سبب است خداوند اطعام را کفاره اصلی گناهان بسیار یا بخشی از کفاره گناهان قرار داده است، زیرا اطعام تاثیر عمیقی در استحکام ارکان برادری در جامعه دارد و آن را باید نظیر هدیه، دست دادن و تبسم در اجر و ثواب و آثار اجتماعی دانست.

پیامبر اکرم (ص) می فرماید: کسی که مومن گرسنه ای را اطعام کد خداوند از میوه های بهشتی به او می چشاند و کسی که برادر تشنه خود را سیراب کند خداوند او را از شهد بهشتی سیراب می کند.

همان گونه که دادن طعام مستحب است قبول آن از سوی دوستان و برادران نیز مستحب می باشد، حتی اگر تصمیم داریم روزه مستحبی بگیریم، ولی به میهمانی دعوت شدیم بهتر آن است که دعوت برادرمان را پاسخ گوئیم و در این هنگام هم ثواب روزه را خواهیم داشت و هم اجر قبول دعوت یک مومن را.

پیامبر اکرم (ص) می فرماید: کسی که دعوتی را نپذیرد خدا و رسول را عصیان کرده است. در زندگی اموری وجود دارد که در آن تفاوت میان فقیر و ثروت نیست که از جمله این امورات: نیاز به طعام یا نیاز به آب، گرسنگی، و تشنگی که تفاوتی ندارد که در انسان فقیر باشد یا غنی و کار ثواب این است اشخاص را به اعتبار آن که مومن هستند دعوت می کنیم؛ خواه فقیر باشند خواه غنی و غنا و فقر شرط نیست. این صحیح است که اطعام فقرا ثوابی بیش از اطعام ثروتمندان دارد؛ چنانکه آب دادن به کسی که آبی در اختیار ندارد بیش از آب دادن به انسانی است که آب در اختیار دارد ولی این بدین معنا نیست که تنها دوستان فقیر خود را اطعام کنیم.

در روایت دیگری آمده است که در روز قیامت به مومن گفته می شود که به صورت مردم بنگر و کسی را که به تو نیکی کرده شناسایی کن و کسی که تو را سیراب کرده و کسی را که تو را اطعام کرده و کسی را که تو را پوشانده و کسی را که کارهای نیکی برای تو انجام داده به بهشت وارد کن.

امام صادق (ع) می فرماید: سه عامل است که انسان را از عذاب آخرت رهایی می بخشد: اطعام، سلام کردن و نماز در شب به هنگامی که دیگران خوابند. اگر در این حدیث دقت کنیم می بینیم که "اطعام" قبل از "نماز شب" ذکر شده است، زیرا خداوند از ما تنها عبادت نمی طلبد و می خواهد خلق و خوی او را در پیش گیریم و عبادت یکی از وسایل چنین مقصودی است و لذا اگر به این هدف منجر نشود همچنین کف آب بیهوده و عبث خواهد بود و چه بسیار روزه دارانی که از روزه خود بهره ای جز گرسنگی و تشنگی ندارند و

چه بسیار شب زنده دارانی که از شب زنده داری خود بهره ای جز بی خوابی و خستگی ندارند. مراجعه به قرآن روشن می سازد که از جمله نعمت هایی که خداوند سبحان دائما در اختیار ما می نهد اطعام ماست. خداوند می فرماید: پس باید پروردگار این خانه را بپرستند، آن که به هنگام گرسنگی طعامشان داد و از بیم در امانشان داشت.

در دین مقدس اسلام، میهمانی دادن صرفا جنبه خوراندن و تفریح و سرگرمی نیست بلکه با این برنامه ها می خواهد دوستیها و پیوندهای محبت را محکم و استوار سازد. بنابراین اطعام و دعوت قبول دوستان و آشنایان اگر چه مسائل کوچکی است ولی در روابط تاثیر عمیقی دارد پس ما نیز باید بیاموزیم و بکوشیم که چگونه چنین امری را نیک به جای آریم.